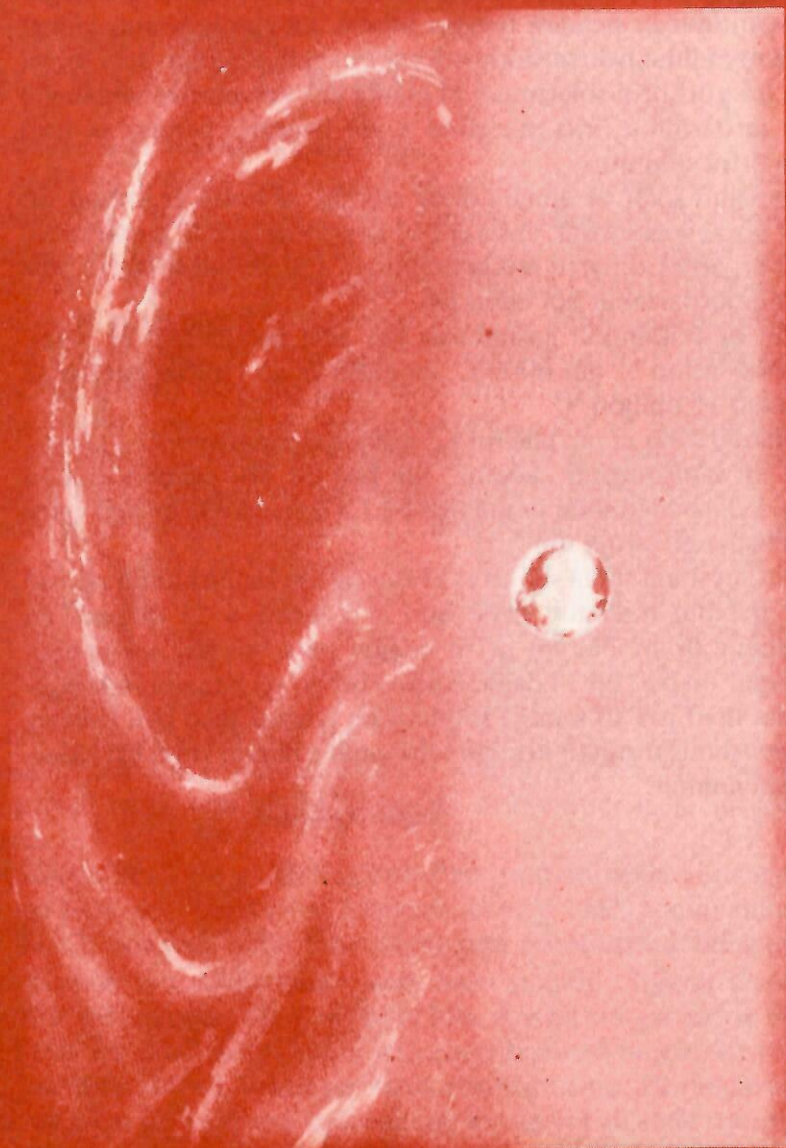

Lífgeislur

TÍMARIT UM LÍFSAMBOND VIÐ AÐRAR STJÖRNUR

44. TBL. 9. ÁRG. NOV. 1983

Lífið eftir dauðann er líkamlegt jarðlíf, engu síður en lífið hér á jörðu.

Helgi Pjeturss.

SÓLGOS – (Sjá forsíðumynd)

Myndin sýnir dálitla rönd af sólunni ásamt sólgosum, en þau eru feikileg til að sjá þegar mest er þar um að vera. Til samanburðar er mynd af jörðunni felld inn í kringlu sólar, og sést þar, hve gífurlegur stærðarmunur er þessara tveggja hnatta, en einnig kemur glögg fram á myndinni hversu stórkostlegar eru eldtungurnar, sem teygja sig út frá yfirborði sólarinnar, ef einnig þær eru bornar saman við stærð jarðarinnar, svo margföld á við þvermál hennar er hæð þeirra út frá sólunni.

Útgeislun sólar er annars mjög stöðug, ef borin er saman við ýmsar aðrar sólstjörnur, enda er það heppilegt fyrir líf jarðarinnar. Álitid er, að ekki þyrfti mikla breytingu á útgeislun sólar, til þess að allt líf jarðarinnar liði undir lok.

Sólin er feikimikill gashnöttur þar sem meginefnið er vetni. Yfirborðshitinn er um 6000°C , en álitid er að í miðju hennar sé hitinn um 15 milljón $^{\circ}\text{C}$.

Rúmmál sólar er um það bil $1,3$ milljón sinnum meira en jarðarinnar, en efnismagnið „aðeins“ um það bil 330 þúsund sinnum meira. Eðlisþyngd sólar er um það bil $1,4$ sinnum eðlisþyngd vatns (en eðlisþyngd jarðar um $5,5$).

Sólin snýst um sjálfa sig, en ekki eins og um fastan klump væri að ræða, því um miðbaug snýst hún einn hring á 25 dögum, en smádragur úr hraðanum út til beggja póla, en þar tekur einn snúningur un það bil 34 daga. Auðvelt er að sjá þennan snúningsmismun með því að athuga sólbletti og fylgjast með því, hvernig þeir færast mishratt yfir kringlu sólarinnar á hinum ýmsu breiddarbaugum hennar.

Ingvar Agnarsson.

„Guðirnir á Síríusi“

eftir K. O. Schmidt

Þýðing eftir Þorstein Guðjónsson.

Eftirmáli þýðanda:

HVER VAR K. O. SCHMIDT?

(Framhald úr 43. tölublaði Lífgeisla 1983).

Þessu er í fyrsta lagi þannig að svara, að hann var þýzkur rithöfundur, fæddur árið 1904 í bænum Laboe við Flensborg í Slésvík, og átti til danskra forfeðra að telja eins og margir Slésvíkurbúar. En hann lézt í borginni Reutlingen í Suðvestur-Þýzka-landi að kvöldi þess 21. desember 1977, og hafði hann þá búið á þeim slóðum í meir en 50 ár, og átti að baki sér nærri því jafnlangan rithöfundarferil. Reyndar hafði hann aldrei verið starfsamari sem rithöfundur en þegar hið óvænta fráfall hans bar að. Bókum hans er stundum skipt í þrjár höfuðgreinar: 1. Þær sem miða að kynningu á dulfræðilegum og heimspekilegum ritum, austrænum og vestrænum, fornum og nýjum. 2. Lífs-leiðbeiningabækur í ætt við þær, sem mikið eru nú lesnar víða á Vesturlöndum, og eiga að auðvelda fólki að gera sér efnivið úr hversdagsleik samtímans. 3. Bækur, sem varða tilgang lífsins og þroskun hæfileikanna með framtíðarmarkmið fyrir augum. Lífsspeki, dulspeki og heimspeki eru þannig aðalviðkvæðin í þeim fjölmörgu ritum, sem K. O. Schmidt hefur skilið eftir sig. Varð hann af þessu vinmargur og vinsæll, bæði sem rithöfundur og sem maður, og sóttu margir styrk og ráð til hans, sem illa hafði gengið að finna sér viðfangsefni í lífinu.

Líklega hefði þó ekkert af þessu megnað að vekja verulegan áhuga þess, sem þetta ritar, á honum, ef ekki hefði komið annað til. K. O. Schmidt hafði fyrir allmörgum árum skrifað almenna fræðslubók um stjörnufræði, sem hann nefndi „Stjarna meðal stjarna“ (Stern unter Sternen) og er hún, eins og margar bækur um það efni frá síðari árum, miklu jákvæðari gagnvart hugsun un líf á öðrum stjörnum en bækur um sama efni voru áður. Höfundurinn heldur fram lífi á öðrum stjörnum og leitast við að setja stjörnu-

fræðina í samband við eðli og hugsun mannsins sjálfs. Af þessu hefði mátt ætla, að einhver glóð sannfæringar um „annað og meira” brynni að baki áhuga hans á að fræða um þessi efni. Enda fór það svo, í framhaldi af „Stjörnu meðal stjarna“, að áður en K. O. Schmidt lyki ævi sinni, átti hann eftir að birta lesendum sínum nokkuð það, sem hann hafði lengi og vel geymt í fylgsnum huga síns.

Árið 1976 kom út á forlagi G. E. Schröders (Kleinjörll við Flensburg) bókin *Guðirnir á Síriusi* eftir K. O. Schmidt, og meðal annars vegna þess, hve kunnur og vinsæll höfundurinn var þá þegar orðinn, fjölgaði lesendum brátt, enda var þetta hið mesta afkasta- og útgáfuár á rithöfundarferli hans. Í „Guðunum á Síriusi“ segir hann frá furðulega stórkostlegum vitrunum, sem fyrir hann bar á barnsaldri, það er á tólfta árinu (1915) og síðar endurnýjuðust að nokkru árin 1927 og 1941. Um 60 ára skeið þagði K. O. Schmidt nær því gersamlega yfir þessum auði huga síns, meðan enn var langt í land, að menn væru því viðbúnir að veita viðtöku slíkum boðskap. Tilraunir hans til að klæða þessa reynslu sína í einhvern þann búning, sem samtíðin viðurkenndi, höfðu líka reynzt árangurslausar. Enda fór svo, að þegar hann loksins gat komið sér að því að láta þetta frá sér fara, þá var það með því að gera hreint fyrir sínum dyrum og segja söguna eins og hún hafði komið honum fyrir, án alls bókmenntalegs klæðnaðar. En þetta gerðist, eins og að ofan greinir, árið 1976, og mátti varla seinna vera, því rúmu ári síðar var K. O. Schmidt látinn. Kom það þó mörgum á óvart, því að hann hafði starfað með fullri orku til hinztu stundar.

Úr ævisögu K. O. Schmidts skal fátt eitt rakið hér, enda mun hún ekki hafa verið viðburðarík á yfirborði. Hann var alla tíð einn þeirra, sem Þjóðverjar nefna „die Stillen im Lande“, en það eru hóglátir og góðviljaðir menn, sem vinna þjóðfélaginu og einstaklingunum gagn í kyrrþey, án yfirborðs skarkala, og má þeim jafna við þessa, sem Forn-Íslendingar nefndu spaka menn eða spekinga. En það orð þýðir, eins og merking þess ber með sér: hæglátir menn og vel stilltir. En það að vera vel stilltur, leiðir einmitt af þessu sambandi við lengra komna íbúa stjarnheimsins, sem K. O. Schmidt lýsir svo aðdánlega í bók sinni um „Guðina á Síriusi“.

K. O. Schmidt menntaðist í fyrstu til þess að verða bóksali eða stjórnandi fyrirtækis af slíkri gerð, og kom það honum að góðu haldi í sambandi við lífsstarf sitt, sem var að fræða og mennta góða

lesendur með þeim bókum, sem hann skrifaði. Hann ávann sér ýmsar heiðursnafnbætur sem lærdómsmaður og rithöfundur, en hélt slíku lítt á loft, og aldrei safnaði hann veraldarauði, heldur var hitt lengi, að hann kostaði sjálfur útgáfu bóka sinna. En það breyttist þegar aldur færðist yfir hann. Þá fór að verða arðvænlegt að gefa út bækur hans.

K. O. Schmidt giftist ekki og átti ekki börn, enda mun maður með lífsstefnu slíka, sem hann markaði sér, naumast hafa átt margra kosta vöð um tekjuöflun og aðra aðstöðu á þeim umbrotasömu árum, sem gengu yfir fyrri hluta ævi hans. Á stríðsárunum sat hann um tíma í fangabúðum vegna einhvers, sem hann hafði sagt eða ritað, og jafnframt var bókaútgáfufyrirtæki hans lokað. Borgarstjóranum í Reutlingen tókst þó síðar að fá hann lausan, og lofaði að koma honum fyrir við það að „sleikja frímerki“, svo að „þessi Schmidt geti ekki lengur gert neitt af sér“. En ekki leið á löngu, áður en áhrifa hans og þekkingar færi að gæta þarna til góðs, og eftir stríðið átti hann góðan hlut að uppbyggingunni, einkum á sviði bókasafna og listasafna Reutlingenborgar. Borgar-bókavörður og borgarsagnfræðingur var hann þar til ársins 1969, að hann lét af störfum fyrir aldurs sakir.

K. O. Schmidt var alla ævi mjög fús til starfa fyrir aðra, og ýmsar voru þær andlegu hreyfingar, sem hann studdi með ráðum og dád. Hann var einn hinn fyrsti til að kynna lækningahreyfingu Emils Coué hins franska á millistríðsárunum í Þýzkalandi. Í guðspeki-hreyfingunni starfaði hann lengi, í esperantóhreyfingunni, í friðar-hreyfingum þeim, sem hann taldi þess verðar að styðja, og lengi studdi hann mjög þá hreyfingu, sem kennd er við „nýja hugsun“ (New Thought), án þess þó að gerast henni skuldbundinn. Í Norður-Ameríku er hann kunnur sem friðarrithöfundur, í Japan sem lífsspekingur. Hann átti mjög auðvelt með að komast í samband við leitandi og hugsandi menn af ýmsum þjóðernum, og styðja starf þeirra, en þó leit hann jafnan fyrst og fremst á sig sem Germana – þrátt fyrir allt sem á undan var gengið – og sýnir það bezt innri styrk hans og sannan drengskap.

Eins og margir hugsandi Þjóðverjar horfði Karl Otto Schmidt – en svo hét hann fullu nafni – mjög til Norðursins eftir því, sem koma skyldi. Og ein hin mesta gleði hans á efri árum var það, þegar vinum hans A. R. Walther og P. Götz tókst að koma verkum hans verulega á framfæri í Svíþjóð, um 1972–’73, og var hann þeim innilega þakklátur fyrir þá dád. – Mikil vinátta var með honum og

hinni ágætu Elizabeth Kyber v. Boltho, sem enn býr háöldruð í Heilbronn, og manni hennar, Manfred Kyber, dýrasagnahöfundu.

Árið 1971 lagði K. O. Schmidt leið sína til Íslands, en varð að nokkru fyrir vonbrigðum, því honum fannst liggja hér í landi einhver deilukenndur ættvíga-andi, en þó spáði hann, að úr því myndi rætast og Íslendingar myndu ná hinni réttu stefnu. Hingað horfði hann, og hingað leitaði hans dýpsti grunur, en sennilega hefur enginn, sem hann hitti, getað sagt honum frá því, að kenning, sem líktist hans eigin, væri hér fyrir löngu komin fram.

En dálítið athyglisvert er það, og eins og í ætt við fyrirheit, að sama árið og bókin hans um guðina á Síríusi kom út í Þýzkalandi, skyldi hér á landi vera gefin út bókin „Astrobiology“ sem stefnir að nokkuð líku marki. Langa og furðulega orsakakedju er að rekja frá því að báðar þessar bækur komu út, þangað til höfundur hinnar síðarnefndu frétti af hinni fyrrnefndu og komst í samband við þá, sem nú halda áfram verki K. O. Schmidts að honum látnum.

Hvað er sannleikur?

Í fyrsta lagi spyr hugur manns: Getur það verið, að heimurinn, og guð alheimsins, sé svo stórkostlegur, djúpur, og nátengdur edli okkar sjálfra sem þarna er sagt? Mér finnst, að enginn geti svarað þeirri spurningu neitandi, því að með því væri hann eða hún að smækka sjálfan sig. Í öðru lagi spyrjum við: Á hverju er stætt? Hvaða einstök atriði í frásögninni er hægt að benda á og taka þau trúanleg? Ég nefni fyrst eitt atriði, en það er draumur sá hinn minnisstæði, sem höfundinn dreymdi nokkru á undan stór-vitrunum sínum. Ég vona, að flestum sé ljós sá skilningur, að „vitrun og draumur er náskylt“. Í draumnum lýsir hann för sinni um furðulega burknaskóga, þar sem hann er eltur af skriðdýri nokkru. Nokkrum árum síðar rifjast draumurinn upp fyrir honum í jarðfræðitíma, og hann kallar til kennarans: „Ég hef hrasað um svona tré“, en kennarinn gerir gys að honum. Það er hinsvegar ekki erfitt að sjá, hver er skilningur K. O. Schmidts á þessari reynslu sinni: honum dettur helst í hug að hann sé endurborinn íbúi þessara frumaldarskóga, og að draumurinn sé *minning*. Öllu einfaldari og nærtækari er sú skýring, að draumurinn sé tilkominn fyrir *hug-samband* við íbúa hnattar, þar sem slíkir skógar og skriðdýr eru *nú* að þróast. Því betur sem mönnum verður ljóst, að draumar eru ekki minningar, heldur viðbrögð við skynáhrifum líkt og í vöku, því sennilegi mun þeim þykja síðari skýringin.

Annað atriði þessu skylt, sem snertir þó meir kjarna frásögunnar, er þetta (bls. 13): „Það undarlegasta, og það sem eftir á og jafnan síðan hefur vakið mér mesta furðu, var það, að við hinu séða og lifða í vitrunum þessum brást ég ekki sem *barn*, heldur sem *fullorðinn maður*“. K. O. Schmidt gerir þarna eðlilega ekki greinarmun á *sér* og *sambandsgjafanum*. Hann heldur alltaf, að það sér hann sjálfur, sem farið hafi á annan hnött og talað þar við Samana, Ljana og Turiya. En hitt dylst honum, að öll þessi reynsla er honum komin fyrir þann samruna meðvitundanna, sem ævinlega verður í leiðslu og dvalaástandi jafnt sem í venjulegu draumástandi, enda verður þá líka augljóst, að þessi sambandsgjafi hans hefur verið, ekki barn eins og hann sjálfur, heldur fullorðinn, vel þroskaður maður. Það er þessi vel þroskaði sambandsgjafi, sem K. O. Schmidt dettur aldrei í hug að til hafi verið, öðru vísi en sem einhverskonar „innri maður“ sín sjálfs. Þroski og yfirburðir þessa „innri manns“ eru honum sífelld ráðgáta, og út frá þessu leiðist hann til þess að fara að trúá því, að hann hafi lifað áður. Varpar þetta skýru ljósi á uppruna endurburðarkenningarinnar, fyrr og síðar, með ýmsum þjóðum, vegna þess hve ljóst og hreinskilnislega er frá sagt. En þó tekur K. O. Schmidt það fram á gamals aldri, að enn sé sér þessi reynsla jafnmikið undrunarefni og í fyrstu, jafnvel meira undrunarefni en allar hinar stórfenglegu stjarnsýnir, og ber þetta því glöggan vott, að „skýring“ endurburðarins hefur ekki fullnægt honum alls kostar. En hitt var ekki nema eðlilegt, að manni, sem var fyrst og fremst viðtakandi áhrifa, eins og K. O. Schmidt var, tækist ekki að uppgötva þetta undirstöðueðli sambandsins. „Sambandseðlið varð jarðarbúinn framur öllu að uppgötva sjálfur, því að öllu öðru var auðveldara að koma í gegn en einmitt þessu“ (P. J. á Úlfsstöðum: *Tunglgeislar*, s. 114). Þegar þessa er gætt, tel ég fullkomlega stætt á aðalatriðunum í frásögn K. O. Schmidts, sem vitneskju fenginni fyrir samband við íbúa annars hnattar.

Væri ég hinsvegar spurður þeirrar markvissu spurningar, hvort ég sé viss um að hnöttur sá, sem hann hafði samband við, hafi í raun og veru verið reikistjarna í nað við Sírius, þá hlyti svar mitt að vera nokkru óákveðnara. Ýmsir hafa fyrr og síðar talið sig vita tíðindi frá Síriusi eða orðið tíðrætt um hann í slíku sambandi, þeirra á meðal Voltaire, Kant, Hölderlin og e. t. v. Huygens, en þetta er allt þess eðlis að það miðar meir til að lyfta huganum en að gefa fastar undirstöður. En hitt er víst að lýsing K. O. Schmidts á

tvísólhverfi því, sem hann kennir við Jíva, Anú og Maha kemur ágætlega heim við það, sem stjörnufræðin veit um Sírius (Sírius A) og fylgisól hennar (Sírius B). Fremur ólíklegt hygg ég þó, að aflfræðingar telji, að reikistjarna geti gengið í lykkju um báðar sólinnar, enda er frásögnin þarna ekki mjög ákveðin, og getur vel samrýmzt því að reikistjarnan gangi aðeins um aðra sólina. — Það er hægt að segja, að fyrir almennt gildi frásagnar K. O. Schmidts hefur það ekki mjög mikla þýðingu, hvort samband hans var við Sírius eða við eitthvert annað sambærilegt tvísólhverfi, en hinsvegar væri það frá öðrum sjónarmiðum stórkostlegur ávinningur að geta komið að fastri, vel rökstuddri niðurstöðu um það, hvaða hnött væri fengið samband við hverju sinni.

Eitt atriði er það í sögu K. O. Schmidts, sem ég verð að gera athugasemd við. Hann hefur það að nokkru eftir Turiya, og kallar það þó einnig skilning sinn (Einsicht), að *mannsmyndin* sé tiltölulega fágæt í þróun lífsins á hinum ýmsu hnöttum. Þetta er að nokkru leyti í mótsögn við þá sögn hans, að heimsríki Magna nái yfir milljarða sólhverfa. Og aló líklegt er, að stjarnfræðileg nálægð sólhverfa hafi nokkur útslitaáhrif á það, hvaða mót lífsmyndirnar taka á sig. Samanber til dæmis það, að frumefnin eru alls staðar hin sömu. Það mætti telja mörg rök fyrir því, líffræðileg, að mannsmyndin sé grundvallarform í tilverunni, miklu meir en t. d. hestmyndin eða músarmyndin. Hin fyrstu spendýr voru líkari manni en mús, og hin fyrstu froskdýr á landi höfðu sköpulag, sem undir eins minnir á manninn, en er ólíkt þeim skriðdýrum og froskdýrum, sem síðar komu fram. Hinn rauði þráður eða bein lína ættartölu lífsins á jörðu hér fylgir drögum til mannsmyndar furðu nákvæmlega. Og í ljósi lífsambandsins er öll ástæða til að ætla, að þeim drögum hafi mjög víða verið fylgt. Kenning biblíunnar um það, að guð hafi skapað manninn í sinni mynd, fær eindreginn og óvæntan stuðning af því, sem stjörnulíffræðin hefur til málanna að leggja, um framþróun lífsins á hinum óteljandi hnöttum.

Hvað á vantar

Varla minnst ég þeirrar bókar erlendrar, sem meiri ánægju hafi vakið mér en þessi litla bók eftir K. O. Schmidt, og stendur það auðvitað í nánú sambandi við, ekki aðeins hina ýmsu almennu kosti hennar sem bókar, heldur allra helst það, hve nálægt er hér farið sumum aðalatriðum íslenzkrar heimspeki. Sum orðatiltæki

eru meira að segja á þýzkunni nærri því hin sömu. Beint eða óbeint koma hér fram, ekki aðeins fjölmörg þau fræðiorð, sem mynduð hafa verið í sambandi við áminnzta heimspeki, heldur einnig lýsingar frá öðrum hnöttum, sem mjög ber saman við það, sem áður hefur verið leitt í ljós með samanburði vitranarita, hér á landi. Og hin stórkostlega útsýn um víðgeiminn og hver endimörkin öðrum fjarlægari er nú einmitt það, sem allra bezt samrýmist stefnu Brúnós á 16. öldinni og stefnu Helga Pjeturss á hinni 20. — stefnu, sem lengi virtist einskis framgangs ætla að verða auðið á stjórnunni Jörð, snauðri af æðri markmiðum.

En einmitt vegna þess, hve sú kenning, sem birtist í frásögn K. O. Schmidts er góð, vaknar athyglin á því, í hverju henni kynni að vera áfátt. Ég hef hér að framan rakið, hvernig misskilningurinn á sambandinu sjálfu leiðir af sér annan misskilning, sem er endurburðartrúin. En bein afleiðing af þeirri trú er sú, að ekki næst skilningur á skiptingu lífsins í alheimi í frumlíf og framlíf. Og vissulega verða hin glæsilegu fyrirheit K. O. Schmidts um komandi framþróun fátæklegri í viðjum endurburðartrúarinnar, en þegar þau eru skoðuð í ljósi framlífs á öðrum hnöttum.

Annað, sem vantar nær algerlega í kenningu K. O. Schmidts, er skilningurinn á mismun helstefnu og lífstefnu. Orðin og hugtökin þekkir hann ekki. Hann virðist gera ráð fyrir, að allt stefni rakleitt og snurðulítið í átt til fullkomnunar, í framþróun lífsins. Betur að satt væri, liggur við að maður hljóti að segja, þegar horft er á ástand eins og það, sem blasir við hér á jörð. Þó verður guð alheimsins ennþá miklu meiri og tignari, þegar ljóst verður, hversu ægilegt viðfangsefni hans er. Að sigra helstefnuna er hið guðlegasta verkefni, og sá sigur getur ekki orðið án þekkingar. En bók K. O. Schmidts er reyndar eitt af meiriháttar skrefum í átt til þeirrar þekkingar, sem allræmest er þörfin á.

Þorsteinn Guðjónsson.

ÞÚ MIKLI GUÐ

TILEINKAÐ K. O. SCHMIDT

Þú mikli guð, sem milljarð lifðir ára
og milljarð ljósár slærð í einum skára:
einn geisli þinn um grímu kalda og svarta
greiddi sér þrönga leið að rót míns hjarta.

Þú bauðst mér heim að bjartra sólna skini
þar blessun lífs þíns göfgar himins syni.
Ég mátti skiljast við og vesöld hafna.
Vitandi skyldi' ég kostum saman jafna.

Ég skildi allt, en skyggndist um og þagði,
skugga og kulda yfir hug minn lagði:
Ef hyrfi' ég sæll að himnaljósi skæru,
hvað mundi verða um þá sem eftir væru?

Ég tók það ráð að rifta engum gríðum.
Reyna ég skyldi' að fylgja Jarðar siðum,
reyna að yrkja eftir Jarðar hætti,
efla fram vit og skyn með þínum mætti.

Því hvað er ein ævi í himins breiða skára?
Og hvað eru nokkrir tugir Jarðar-ára?
P. G.

Erindi og greinar:

HUGLEIÐINGAR UM ELDGOS Í SKAFTAFELLSSÝSLU

Dagana 12.–14. ágúst 1983 var ég undirritaður þátttakandi í ferð að Lakagígum á vegum Hins ísl. náttúrufræðifélags. Var dvalist tvær nætur í Varmárdal austan við hraunbrúnina.

Þar við rætur Varmárfells eru þykkar jarðvegstorfur, sem eru sundur skornar af lækjum. Þar koma fram mörg ösku- og vikurlög, og vakti eitt þeirra athygli mína sérstaklega. Var það svart vikurlag um 10 cm á þykkt. Skammt fyrir neðan það var þykkt gráleitt sandlag, sem líklega er efri hluti landnámslagsins svonefnda, en ofar sést hvítt öskulag úr Örafajökli 1362, og einnig sást örlítill vottur af hvítu lagi, líklega frá Heklu 1104.

Þorleifur Einarsson jarðfræðingur athugaði þessi lög og taldi svarta vikurlagið vera komið úr Eldgjá, sem hefði gosið miklu gosi um 935.

Ég var ekki alveg sáttur við þessa skýringu. Vikurlagið er að vísu örugglega frá 10. öld, en afstaða þess til annarra þekktra öskulaga bendir eindregið til, að það sé frá síðari hluta aldarinnar. Þess vegna vil ég leita að betri skýringu.

Jarðfræðingar eru sammála um, að víðáttumikil hraun í Vestur-Skaftafellssýslu séu frá Eldgjá runnin, en þá greinir á um aldur þeirra. Jón Jónsson telur þau um 5200 ára, en aðrir jarðfræðingar álíta hraunin rúmlega 1000 ára eða frá 935.

Eldgjárhraunin eru auðþekkt frá öðrum hraunum.

„Eldgjárhraunið er gjörólíkt hraununum af Skaftárvæðinu, þ. e. svæðinu austan Fögrufjalla og milli þeirra og Galta, Varmárfells, Blængs að austan. Raunar er það gerólíkt og auðþekkt frá öllum hraunum austan Skaftár, sem og hraununum á Veiðivatna- og Heklusvæðinu.

Af þessum sökum tala ég hér eftir um hraunin á Mýrdalssandi og í Álftaveri ásamt Landbrotshrauninu sem Eldgjárhraun. Styð ég þetta við athaganir á fjölda sýna úr hraununum á Mýrdalssandi, Álftaveri, Landbroti og úr Eldgjá sjálfri.“ (Jón Jónsson, Náttúrufr. 48, bls. 217.).

Í sömu grein kemur fram, að Jón Jónsson telur nafnið á Eldgjá fornt en ekki gefið af Þorvaldi Thoroddsen. Það er vísbending í þá átt, að Eldgjá hafi gosið á sögulegum tíma.

Guðrún Larsen skrifar um aldur Eldgjárhrauna í Náttúrufr. 49, bls. 1–26, og segir þar m. a.:

„Úr þeim hluta gossprungunnar, sem í daglegu tali kallast Eldgjá, kom bæði hraun og gjóska. Eldgjárgjóskan barst til suð-suðvesturs og myndar mikið gjóskulag, kallað E-1. Það er einnig jafngamalt hrauninu í farvegi Syðri-Ófæru, samkvæmt því hefur gossprungan milli Svartahnúksfjalla og Gjátinds verið virk í einu.

Næst upptökunum er gjóskulagið 1–2 m á þykkt, kolsvart, gróft og yfirleitt gjallkennt. Hægt er að fylgja því óslitið frá Eldgjá um alla Skaftártunguna suður að Hólmsá. Ekki hefur tekist að rekja E-1 á Álftavershrauninu, sbr. þykktarkortið. Erfitt er að skýra útbreiðslu E-1 til norðausturs með öðru en því að Eldgjárgossprungan haldi áfram norðaustan við Uxatinda eins og Björn Jónasson jarðfræðingur (1974) gerir ráð fyrir í ritgerð sinni um þetta svæði.“ (Bl. 7).

Þetta bendir til þess, að svarti vikurinn í Varmárdal hafi komið úr gossprungu norðaustan við Eldgjá frekar en Eldgjá sjálfri, en gosið hafi samtímis á báðum stöðum.

Ekki þarf að draga í efa, að Eldgjá gaus stóru gosi á 10. öld. Gjóskan og önnur verksummerki á gosstað sanna það. En hvar er þá hraunið? Hvert gat meginhluti þess runnið annað en niður farveg Skaftár og eytt byggð landsvæði eins og Landnáma gefur vísbendingu um? Þar með er þó ekki rétt að fullyrða, að öll Eldgjárhraunin séu frá þeim sama tíma, því að vel má vera, að misgömul hraun frá sömu eldstöð hafi líka eða eins efnasamsetningu.

Þess vegna er rétt að fara mjög varlega í að véfengja þá skoðun Jóns Jónssonar, að Landbrotshraun sé um 5200 ára gamalt. Guðrún Larsen athugaði nokkur jarðvegssnið ofan á Landbrotshrauninu, en fann þar hvergi landnámslagið. Eitt sniðið athugaði hún við Þykkvabæ II. Neðsta gjóskulagið þar var dreif af smáum, hvítum vikurkornum. „Efnagreining á vikrinum bendir eindregið til Heklu og samkvæmt því er þetta lag frá 1104. Undir því eru 32 cm af fokblönduðum jarðvegi og síðan gjallkarginn á Landbrotshrauninu.“

Þessi orð má ihuga nánar. Þarna kemur fram, að um 1100 er nraunið gróið þunnum jarðvegi, sem er að þykkna vegna áfoks, en hvaðan kom þetta áfok? Skýringin felst kannski í nafninu Land-

brot. Samkvæmt orðabók Menningarsjóðs merkir það: **1** landskemmd af völdum vatns, uppblástur. **2** vin, gróðurreitir í auðn.

Samkvæmt þessu er freistandi að setja fram þá tilgátu, að Landbrotshraun hafi verið að blása upp á landnámsöld, og þess vegna finnst landnámslagið þar ekki, en hraunið fer svo að gróa upp á 11. öld. Það kemur þó fram hjá Guðrúnu Larsen, að þykkur jarðvegur finnst á Landbrotshrauninu. „Þar sem þykkur jarðvegur finnst inni á Landbrotshrauninu virðist um staðbundna þykknun að að ræða.“ Athugaði hún t. d. rofabarð hjá Ytra-Hrauni, þar sem jarðvegsþykktin er a. m. k. 4 m. Má teljast líklegt, að þar sé landið að blása upp í annað skipti.

Í haughúsgrunni á Þykkvabæjarklaustri fann Guðrún Larsen hraun, sem ekki getur verið yngra en 2500 ára, en ekkert kemur fram um uppruna þess. Þetta ætti þó allt að skýrast með meiri rannsóknum.

Sigurður Þórarinsson ræddi um aldur Landbrotshrauns í grein um Bjarnagarð í Árbók Hins ísl. fornleifafélags 1981. Vitnar hann fyrst í rannsóknir Guðrúnar Larsen og segir síðan:

„Smíðshöggvið á ákvarðanir á aldri Landbrotshrauns hefur nú verið rekið af dönskum eðlisfræðingi, C. U. Hammer. Hann hefur unnið vísindalegt afrek, er varðar okkur Íslendinga flestum fremur, með aðferð til að finna menjar eldgosa í ískjörnum úr Grænlandsjökli og öðrum gaddjöklum. Í eldgosum berst meira eða minna af gasi, einkum brennisteinssamböndum og kolsýru, upp í lofthjúp jarðar og dreifist aðallega sem móðumyndandi ördropar (aerosol), er smámsaman berast aftur til jarðar. Þar sem móðan sest, eða rignir niður, á jökla eykur hún rafmagnsleiðni yfirborðslags hjarnsins, sem síðar breytist í ís, og það er þessi leiðni, sem Hammer mælir og fær samtímis allgóða vitneskju um stærð gosanna. Nú hafa árleg lög í Grænlandsjökli verið aldursákvörðuð með öðrum aðferðum, svo að ekki skakkar nema einu til örfáum árum síðustu 1–2 árþúsundin og þetta gildir einnig um menjar eldgosanna. Eitt af allra fyrstu gosunum, sem Hammer fann menjar um í Grænlandsjöklinum, var gosið í Lakagígum 1783 og sker það sig mjög úr öðrun gosum varðandi stærð, svo sem vænta mátti. Þar eð Eldgjárhraunið er svipaðrar stærðar og Skaftáreldahraunið leitaði Hammer í ískjörnunum fyrir beiðni undirritaðs að gosi svipaðrar stærðar og Skaftáreldar, frá öldunum næstu fyrir og eftir 900, og fann eitt og aðeins eitt svipaðrar stærðar, frá árinu 934. Skv. þessu má nú telja öruggt, svo vart skakkar meira en einu

ári til eða frá, að Landbrotshraun og e. t. v. Eldgjárhraunið allt, sé frá árinu 934. Athyglisverð í þessu sambandi eru þau ummæli séra Jóns Steingrímssonar, að stórhlaup hafi komið undan Mýrdalsjökli 934.“ (Bl. 33–34).

Þarna virðist Sigurður Þórarinsson hafa verið fullfljótfer að draga ályktun. Trúlega hefur orðið stórgos 934, en hvar var það? Var það e. t. v. í Mýrdaldjökli eins og séra Jón Steingrímsson áleit? Markús Loftsson sagði svo í Riti um jarðelda á Íslandi:

„*Annad* gos (Kötlugos) árið 934. Þetta gos er talið með Kötlugosum, en af riti Ara prests fróða sézt, að það kom fram úr jöklinum fyrir vestan Sólheima, og gjörði Skóga- og Sólheimasand, og tók af allt það graslendi, sem var milli Skógár, sem rennur fram með Drangshlíðarnúp, og Húsár, sem rennur vestan við Sólheimanes. Þetta var á þeim tíma, sem Þrasi bjó í Skógum og Loðmundur í Loðmundarhvammi, sem er vestur við Jökulsá. Ekki er getið um, að byggð hafi farið af í þessu gosi.“ (Bl. 11).

Sigurður Þórarinsson taldi upp Kötlugos í Árbók F. Í. 1975, og telur hann, að eitt gosið hafi orðið *um 930?*

„Augljóst er, að stórhlaup hefur í eina tíð komið úr Sólheimajökli og myndað núverandi Skógasand, sem skv. gjóskulagaathugunum er örugglega eldri en Sólheimasandur. Hefur það borið með sér stóreflis grjót langt vestur fyrir Skógaá, og þeir, sem ekið hafa um Skógasand, hafa vafalítið veitt eftirtekt stórum móbergssteinum, sumum svo að björg mega kallast, á sandinum, aðallega ofan þjóðvegur, en þeir eru örugg merki jökulhlaups. — — —

Gjóskulagarannsóknir benda til þess, að núverandi Skógasandur geti vart verið miklu eldri en landnám og gæti hafa myndast á landnámsöld og þá líklegast í þeim vatnagangi, sem Landnámabók greinir frá.“ (Bl. 133).

Jökulsá á Sólheimasandi kallast einnig Fúlilækur vegna brennisteinsfýlu, sem af henni leggur. Hafi gos orðið í jöklinum nálægt upptökum hennar, má ætla, að mikið magn brennisteins hafi borist upp í andrúmsloftið og síðan náð að falla á Grænlandsjökul og myndað þar leiðni, einmitt um árið 934.

En hvenær gaus Eldgjá, ef það var ekki árið 934 heldur á síðari hluta aldarinnar? Þó að Landbrotshraunið sé dregið undan verður Eldgjárgosið samt næstmesta gos á sögulegum tíma á Íslandi. Skaftáreldarnir ollu miklu hallæri í landinu, bæði beint og óbeint. Til þess að eldgos valdi miklu hallæri þurfa e. t. v. mörg samverkandi atriði að leggjast á eitt.

En er þá vitneskja um, að mikið hallæri hafi orðið í landinu síðari hluta 10. aldar? Jú, reyndar eru til heimildir um eitt hallæri á þeim tíma:

Svo segir í Skarðsbók:

„Óaldr vetr varð mikill á Íslandi í heiðni, í þann tíma er Haraldur konungr gráfeldr fell, en Hákon jarl tók ríki í Noregi, sá hefir mestr verit á Íslandi, þá átu menn hrafna ok melrakka, ok mörg óátan ill var etin, enn sumir létu drepa gamaimenni ok ómaga, ok hrinda fyrir hamra, þá sultu margir menn til bana, enn sumir lögðust út at stela, ok urðu fyrir þat sekir ok drepnir, þá vágust skógarmenn sjálfir, því at þat var lögtekit at ráði Eyjólfss Valgerðarsonar, at hverr frelsti sik sá er þrjá dræpi seka.“
(Íslendingabók og Landnámabók 1981, bls. 228).

Þessarar óaldr er einnig getið í annálum við árið 975, svo að heimildirnar ættu að vera traustar. Er nú fróðlegt að vita, hvort merki um gos finnist í Grænlandsjökli frá þeim tíma.

Markús Loftsson telur fyrsta gos Kötlu hafa orðið 894. Það er mjög nálægt þeim tíma, sem landnámslagið féll, og gjóskurannsóknir geta e. t. v. svarað því, hvort Katla hefur gosið á þessum tíma. Því verður trúlega ekki svarað, hvernig þessi gossaga er tilkomin, en hún er á þessa leið:

„Í þessu gosi hefir eyðilagzt allt það graslendi, sem var á milli Hafurseyjar og Hólmsár, upp undir jökul og suður að svo kallaðri Skálm, sem rennur fyrir norðan byggðina í Álftaveri. Hefir þetta svæði aldrei verið byggt síðan. — Þeir bæir, sem af hafa farið í þessu hlaupi, eru áðurnefndir Dynskógar, þar að auki Hraunstaðir, Keldur, Loðinsvíkur, Laufskálar og Atlaey. Haldast þessi örnefni enn í dag. Að bæir hafi staðið á þessum stöðum sézt af því, að þegar Einar og Hákon, fyrrnefndir sýslumenn, fundu eirketilinn í Dynskógum, þá létu þeir leita þar, sem hérnefndir bæir höfðu staðið, og fundu þar marka fyrir húsatóftum og fleiru af manna-
verkum, en ekkert fémett. — Ekki vita menn hvað lengi þetta gos hefir staðið eða hverjar afleiðingar af því urðu, frammar en hér segir.“ (Bls. 10–11).

*Kópsvatni, 21. ágúst 1983,
Guðmundur Jónsson.*

„MIG DREYMR“

Sturla Þórðarson sagnaritari var ekki sérfræðingur sem sat við skrifborð og þrýsti á hnappa eins og nú verður að gera, heldur var hann bóndi, héraðshöfðingi (þ. e. e. k. sýslumaður með ekkert raðherravald yfir sér) skáld og spámaður. Vaskleikamaður var Sturla en þó hafði hann enga ánægju af manndrápum, og minnir í því efni töluvert á Snorra föðurbróður sinn, sem vildi „hespa af“ bardaga eins og hvert annað leiðindaverk, fyrir Bæjarbardaga, en þegar Þorleifur í Görðum sem þóttist hafa meira hernaðarvit tók af honum ráðin reið Snorri á burt. Sturla var allvel efnum búinn, og auðvitað byggðist það á vinnu annarra, en svo er að sjá sem gott samband hafi verið milli hans og vinnumannanna. En án auðsældar hefði hann aldrei getað orðið sagnaritari.

Sturla þurfti oft að varast árásir óvina, og kom honum þá vel að haldi spádómsgáfa sín. Þau eru ekki fá spámælin sem höfð eru eftir Sturlu. Eitt sinn þegar Hrafn Oddsson sótti að honum flýði Sturla með liði sínu upp í fjöll, og þegar menn héldu að Hrafnsmenn væru farnir, vildu þeir komast sem fyrst heim á bæina. Þá sagði Sturla: „Eigi vitu draumar þeir *er mig hafa dreymt* í nótt – ef Hrafn er farinn í burt“. Það er orðalagið á þessu sem hér er til athugunar. (Ómálar leggja að vísu ekkert upp úr orðalagi, en ekki þarf að taka mark á þeim, því að þeir eru fyrir neðan vitstig). Sturla segir að draumarnir hafi dreymt sig. „Mig dreymir“ segjum við enn í dag (ómálar segja reyndar: ég dreymdi, en það er ekkert að marka þá): Málfræðin kallar þetta ópersónulega sögn, en skýrir það ekki nánar. En það sem Sturla er að segja með þessu er að draumarnir hafi sjálfstæðan veruleik utan mannsins sjálfs, og hafi þannig áhrif á hann, *dreymi* manninn (áhrifssögn). Skýrist af þessu uppruni ópersónulegu sagnarinnar að dreyma, og sýnir jafnframt frábæra vitsmuni forfeðra okkar þeirra sem tunguna göfguðu og gerðu hana að fullkonnasta máli jarðarinnar. En einungis andleg eða vitsmunaleg gauð geta ímyndað sér að draumar séu upprunnir í huga mannsins sjálfs sem dreymir, eða í „undirmeðvitundinni“ eins og þeir segja með sínu lágkúrlega málfari.

Þorsteinn Guðjónsson.

FRAMLÍF FÓSTURS

Geta ung fóstur sem deyja, endurlíkamast í legi kvenna á annarri stjórn, svo að lífsleiðin í byrjun verði því auðveldari?

Kann fóstur sem deyr að eiga framlífsmöguleika í legi góðrar konu á öðrum hnetti, uns fæðing fer fram á sama hatt og her?

I.

Við sameiningu eggis og sæðis verður þegar vísir að manni, vísir nýs einstaklings með alla erfðaeiginleika foreldra og forfeðra í marga ættliði. Nýr maður hefur orðið til. Ekki líða margar vikur uns hinn nýi einstaklingur hefur fengið fulla mannsmynd. Hinn nýi mannlífsþegn á undireins fyrir höndum óendanlega framtíð.

Oft gerist það að hinn nýi maður deyr á fyrsta skeiði fósturlífsins, ýmist af óviðráðanlegum orsökum eða af mannavöldum (fóstur-eyðing). En eilífðareiginleikar hans munu vera staðreynd eigi að síður.

Hið nýgetna barn mun eignast nýjan, lítinn líkama á öðrum hnetti, eins og allir sem héðan deyja, ungir og aldnir. Og vel mun verða tekið á móti þessu ófullburða barni. En mun byrjunarþroski þess ekki bíða hnekki og valda því erfiðleikum við svo ótímabæran flutning? Því eðlilegast og vænlegast til þroska í framlífi mun vera, að fá að lifa hér á jörð svo lengi sem hverjum einum er eðlilegast, þ. e. að ná háum aldri.

Ekki mun auðvelt vera, þótt á framlífsjörð sé, að veita hinu nýmyndaða dána barni þau lífs- og þroskaskilyrði, sem því eru fyrir bestu. Þetta er þó atriði, sem lítt er enn hægt að vita um.

Barnið hefur orðið að yfirgefa hlýjan þroskastað í líkama móður sinnar hér á jörð. Mun annar staður, barninu jafn eðlilegur finnast handa því í hinum nýju heimkynnum annars hnattar? Helst þyrfti svo að vera, ef barnið ætti ekki að bíða tjón af svo harkalegum dauða og flutningi á viðkomandi stigi þroska síns.

II.

Mér dettur aðeins eitt í hug, er bætt gæti barninu upp sviptingu síns eðlilega frumlífsstaðar: En það er líkami annarrar konu á framlífshnettinum, þangað sem barnið flytur við dauða sinn hér. Ég hygg, að til séu þar ýmsar kærleiksríkar konur, sem reiðubúnar væru til að gerast mæður slíkra barna. Ef þetta er rétt tilgáta, mundi hið nýgetna barn, er héðan flyst á fyrri hluta fóstursskeiðs-

ins, koma fram (efnast, materialiserast, eignast nýjan líkama) í legi einhverrar konu, sem fús og af kærleika er reiðubúin að taka að sér þetta veigamikla hlutverk, meðgöngu og fæðingu og síðan uppeldi þessa barns, sem getið var í líkama móður á frumlífsjörð, en varð fyrir því alvarlega slysi að deyja og flytja til annarrar jarðar á fyrsta stigi tilveru sinnar, löngu áður en átt hefði að vera.

Ef fyrstu móttökur og frekara framlíf hins unga einstaklings yrði með þessum hætti, hygg ég að varla yrði á betra kosið því til handa, úr því sem komið væri.

Ég tel nær alveg víst, að hið nýgetna barn muni koma fram þar, sem lífið er á framfarabraut, þar sem lífstefnan ræður. Nema svo sé, að tilfinningaleysi og skilningsleysi í þessum málum hér komi eitthvað við sögu og þá vegna óæskilegra stilliáhrifa.

Framlíf fósturs sem deyr, er mál, sem vert er um að hugsa, nú á tímum hinna miklu og vaxandi fóstureyðinga.

S. S. T.

LEIÐ TIL BJÖRGUNAR

Þjóðir heims spara ekki fé og tækni, til að varpa sprengjum hver yfir aðra. Þá er óspart notað sameiginlegt fé viðkomandi þjóða, ríkissjóðir.

Þjóðir svelta og þjóðarbrot um víða veröld. Margt er gert til hjálpar. Einkum er þá um að ræða frjáls samskot hinna betur stæðu þegna þjóðanna.

Flugvélar eru notaðar til að varpa sprengjum, en ekki til að varpa niður matvælum, hversu brýn sem þörfin er.

Brjálæðið og illmennskan í viðskiptum milli sumra þjóða, er meiri en orð fá lýst.

Fávísi heimsins og illmennska stafar af sambandsskorti við þá sem máttinn hafa og góðvildina í öðrum hlutum alheims. Fyrsta skref til sannra framfara hér á jörð er aukning sambands við lengra komna vini.

Aukning líforkuaðstreymis og lífsambanda er hin mesta nauðsyn. Slík sambönd eru undirstaða þess, að snúið verði við, af óheillabraut þeirri, sem nú er farin, yfir á braut sannra og síaukinna framfara.

Það er eina leiðin til að létta neyð heimsins og þá leið er hægt að fara, sé vilji fyrir hendi.

Ingvar Agnarsson.

(158X 11.4.80)

DRAUMUR INGIMUNDAR SVEINSSONAR (1914)

Það rifjaðist upp fyrir mér nú á stundinni, að snemma vors 1914 kom eitt sinn að Úlfsstöðum allsérkennilegur gestur, Ingimundur Sveinsson, kenndur við fiðlu. Ekki man ég greinilega um útlit manns þessa, sem var bróðir hins kunna málara, Jóhannesar Kjarvals. Þó man ég að hann var hár og grannur, og líklega ekki mjög heitfengur, því að hann gekk með slegið sjal, slíkt sem konur báru þá í kirkjum. Mun hann, þegar þetta var, hafa rölt bæ frá bæ og haldið sér uppi með því að leika á fiðlu sína.

Mun hann hafa stanzað á Úlfsstöðum einn eða tvo daga, en þaðan fór hann suður yfir ána, Reykjadalásá, og hélt ég á honum yfir ána, svo að hann vöknaði ekki og yrði kalt. Var áin í nokkrum vexti, því að rigningarsamt var þetta vor, sem mun vera hið versta, sem ég man eftir.

Meðan gestur þessi stóð við, lék hann löngum á fiðlu sína, og man ég að hann lék nokkuð oft Napóleonsmars. Ekki kann ég að dæma um það, hve mikill fiðluleikari hann var, en mér skilst, að mjög hafi hann í því efni skort á frægð við bróður sinn í málara-listinni.

En auk fiðluleiksins boðaði hann heimsendi, líkt og adventistar gerðu þá og gera ef til vill enn, og man ég eftir því að hann sagði frá draumi sínum nokkrum því til stuðnings. Minnir mig að hann hefði draumsögu þessa með sér sérprentaða.

Póttist hann hafa séð á himni í suðurátt klukku eina mikla, þar sem vísarnir stóðu á XII (tólf), og jafnframt sýn þeirri hafi verið ógnþrunginn sorti í suðausturátt.

Leit Ingimundur á draumsýn þessa sem fyrirboða, og læt ég ógert að dæma um slíkt. En þetta sumar, 1914, gerðist hinsvegar það, að styrjöld hófst, sem svo varð síðan fyrirfari styrjaldarinnar 1939–1945 – sem ekki einungis varð hin djöfulvirkasta styrjöld sem háð hafði verið, heldur einnig örlagaríkasta á hinn verri veg.

*Í sept. 1982,
Þorsteinn Jónsson
á Úlfsstöðum.*

UMMERKI FRAMLÍFSÁHRIFA

„Þetta hefst á því“, segir Sigurrós, „að fyrir tveim árum (1980) kemur til mín kona mér ókunnug og talar um að sér sé illt í fótunum. En hálf tíma áður hafði það gerzt að mér birtist maður, bjartur yfirlitum, sem segir: „Ég heiti N. N., og ég ætla að biðja fyrir sambandinu“. Ég segi hinni ókunnnu konu frá þessu, en hún fór hægt í sakirnar í fyrstu. Hún kemur svo til mín oftar vegna fótanna, og þá segir hún mér að hún kannist vel við mann með þessu nafni, sem hafi verið læknir í heimahéraði þeirra, og hafi hann verið góðvinur þeirra hjóna“.

Nú er frá því að segja að rétt eftir að konan kom til Sigurrósar fóru þau hjón bæði að taka eftir einkennilegum blettum og rispum á hörundi sínu. Þau hafa bæði verið erfiðisfólk og átt við giktarþrautir og harða verki að stríða. Í hvert skipti sem blettirnir koma fram á manninum batnar honum um skeið. Þannig hefur þetta gengið um tveggja ára bil. Nýlega kom stór stungublettur á vinstri öxlina og batnaði honum þá þrautaverkur í baki.

Litlu síðar kemur konan til Sigurrósar, og ber Sigurrós það þá upp við hana, að það þurfi að taka mynd af rispunum á manni hennar. Hún segir að maðurinn muni vera ófús að láta þekkja sig á mynd, sem tekin væri af efri hluta líkamans. Þá fær Sigurrós þau boð frá N. N, hinum látna lækni, — en hann talar við hana eins og maður við mann — að „við látum það þá bara koma fram annarsstaðar (á líkama hans)“. Rétt á eftir kemur blettur á hægri fótlegg rannsins, og eru þar spor í tveimur röðum, eins og eftir grófan saum, og eru þau 5–6 í hvorri röð og roði mikill umhverfis. Aldrei hafa slík ummerki verið jafn greinileg á þessum manni og einmitt nú, er hinn framliðni læknir hefði haft sem ákveðnust orð um það, hvers hann og máttur sá sem hann starfar með, væru megnugir.

Hinn látni læknir segir við Sigurrósu þegar hún fréttir af þessu: „Ég geri þetta til þess að sýna, hvað ég er sterkur að koma þessum samböndum í gegn til jarðarinnar“

Daginn sem Sigurrós sá lækninn fyrst í sambandssýn — og vissi þá engin deili á honum — hittust þær, konan sem hér er frá sagt og Steingerður kona mín í miðbænum. Konan hafði orð á erfiðri heilsu sinni og manns síns, en þá segir Gerða: „Þú ættir að fara til hennar Sigurrósar“. Þannig byrjaði þetta, — en þó vilja hjónin ekki fortaka að rispurnar hafi eitthvað sézt áður.

13.12.'82, Þorsteinn Guðjónsson.

Ljóð:

NÖKKVINN

Eftir Davíð Stefánsson

*Vor mikli nökkvi siglir blásandi byr
um bládjúp himins og klýfur stjörnusæinn.
Hvert skal halda? hverflyndur maður spyr.
Hver verða örlög manna síðasta daginn?
Á steinrunnum þiljum er starað, hugsað og spáð,
en stefnunni breyta engin mannleg ráð.
Heimskinginn varpar vonum sínum á glæinn,
en vitur maður treystir á drottins náð.*

*Pví ásækir marga angur og hugarkvöl,
að enginn þekkir ströndina hinum megin,
og enginn veit, hver stendur við stýrisvöl
og stjórnar þessari főr og markar veginn.
Það birtist enginn né brýnir sína raust,
sem bæði gæti vakið ótta og traust.
Í rökkurmóðu stírnir á stjörnuflöyin,
er stýra fram hjá og hverfa hljóðalaust.*

*Og áfram siglir vor nökkvi nótt og dag,
en nýjar kynslóðir fæðast, aðrar deyja.
Og oft er það fyrst um síðasta sólarlag,
að sumir þykjast landið í fjarska eygja.
En hulinn er sá, sem einn veit allra kjör,
sá andi hljóður, sem kann hin réttu svör,
og því verða allir hugstríð sitt að heyja,
sem hafna trúnni á nökkvans sigurför.*

Davíð Stefánsson frá Fagraskógi.

YFIR TRÚNNI ÞÓTT SÉ ÞOKA

Eftir Grím Thomsen

(F. 15/5 1820 – D. 27/11 1896).

Yfir trúnni þótt sé þoka,
þá er hún betri en hjartafrostið,
hugarlífið undirokað,
andans fjörið kulda lostið,
sálunni hvert sund er lokað,
sjálft er vinarauga brostið,
út yfir þessa hafíss hellu
hvergi sér hún vök á svellum.

Reynt það hef eg eldri og yngri,
ei þótt eg í svipinn skildi,
að sínum bendir forsjón fingri
fyrðum, ef þeir hlýða vildi;
margar gerir þrautir þyngri
þverúðin gegn drottins mildi;
varðhaldsenglar voru gefnir
í vöku mönnum bæði og svefni.

Af því flýtur auðnu brestur
öllum, sem ei trúa vilja,
ósýnilegur oss að gestur
innan vorra situr þilja;
þylur sá ei langan lestur
en lætur sína meining skilja;
en – ef ekkert á oss bítur,
engill fer, – og lánið þrýtur.

Gef oss öllum góðar nætur,
sem gaman hafa af rímna vessum,
oska þeim, að svefninn sætur
sé með góðra drauma blessun,
og að aftur fari á fætur
fjörugir með anda hressum,
og trúi því, að til sé fleira
en taka þeir á og sjá og heyra.

Gríma Thomsen

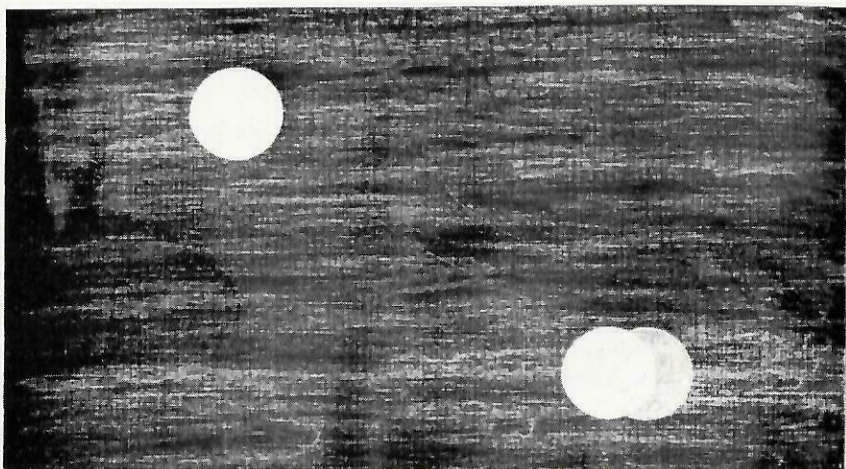
(Brot úr „Rímum af Búa-Andriðssyni og Friði-Doðradottur“).

Draumar:

Þrjár sólir á lofti. — Draumur

I.

Mig dreymdi, að ég sæi þrjár sólir á lofti. Tvær þær neðstu voru saman þannig að önnur stóð hálf útundan hinn, en þriðja sólin var spölkorn frá til vinstri og hærra á lofti en hinar. Allar voru þær álíka stórar og allar gulleitar eða hvítar. Himinninn var þakinn hvítri móðu, léttri skýjaslæðu, svo unnt var að horfa á sólirnar berum augum. Ekki tók ég eftir neinu öðru af umhverfinu.

Sólirnar þrjár. Afstaða þeirra hværrar til annarrar í draumi mínum mun hafa verið lík því, sem hér er sýnt.

II.

Draumur þessi var vel skýr og engar rangþýðingar úr eigin vökulífi. Ég tel því víst, að nokkurnveginn rétt sé munað, það sem bar fyrir augu draumgjafans. En hann hefur vafalaust verið íbúi annarrar jarðstjörnu, því ekki er slíkar himinsýnir að sjá héðan af okkar hnetti. Vel eru þekkt víða um geim tvístirnir, þrístirnir og fleirstirnir og því vel skiljanlegt að slík sýn geti birst jarðbyggjum fyrir draumasambönd, enda mun svo vera stundum.

Ingvar Agnarsson.

(Dreynt 1. sept. 1964).

Draumar Ólafs Hjartarsonar

1. Draumur um flóttu undan einhverri hættu.

Í draumnum er ég staddur niðri í Austurstræti á móti Haraldar-búð. Sé ég þá allt í einu að fólk kemur hlaupandi niður Bankastræti, Hverfisgötu og Arnarhól. Allt þetta fólk er sýnilega ótta-slegið. maður hleypur framhjá mér og ég tek í handlegg hans og spyr hvað sé um að vera. Hann rífur sig lausan og ansar engu. Nú kemur konan mín hlaupandi, stansar ekki og hleypur sem aðrir í vesturátt.

Næst kemur sonur minn hlaupandi, sem var um tvítugt. Ég gríp í hann, en það er sama sagan, hann rífur sig lausan og heldur í sömu átt og hinir. Ég kalla þá á eftir honum og segi að hann verði að ábyrgjast hana móður sína.

Nú verður mér litið í austurátt og þar er himinninn glóandi rauður. Mér dettur þá í hug að þetta sé eldgos, en það gat vart skeð því ekkert leiftur sást. Mér hvarlar nú í hug, að ég ætti tvö börn heima og fer að hugsa um hvort ég muni ekki geta komist heim og hjálpað þeim vestur í bæ.

Rok var úti og hauga rigning. Sé ég þá á veginum tvo menn með handvagn fullan af kolum og hjólið undan vagninum. Mér þótti leitt að geta ekki hjálpað þeim. Svo finnst mér ég halda heim á leið en er þangað kemur finn ég hvergi rúmið mit. Sé ég þá allt í einu hönd móður minnar sem ég þekkti svo. Hún fylgdi mér að rúminu og lyfti mér upp í það.

(Dreymt fyrir fimmtán árum).

2. Draumur um franskbrauð.

Í draumnum er ég staddur í Hafnarstræti og þar eru mér gefin tvö franskbrauð. Lengri var ekki þessi draumur.

(Þetta er gamall draumur).

3. Draumur fyrir veikindum.

Mér finnst ég staddur niður við höfn og þar er pollur fullur af kolaryki. Verður mér þá litið niður í pollinn og sé að tvö börn eru niðri í honum. Ég hleyp þá úti, dreg þau upp og fer með þau heim.

Nokkru síðar veikjast þau heiftarlega af barnaveiki svo öðru þeirra var vart hugað líf.

4. Draumur (gamall) um svíf.

Mig dreymir að ég sé í rúmi mínu og er að vakna. Ég lyftist þá upp í rúminu og sé allt í kringum mig og sjálfan mig í rúminu. Dettur mér þá allt í einu í hug hvort breitt sé yfir börnin mín, sem voru í næsta herbergi. Ég held svo áfram, svíf út um gluggann og held alla leið vestur í Skerjafjörð.

5. Draumur um happdrættismiða.

Mig dreymdi að til mín kemur kona, sem ég kem ekki fyrir mig. Hún var með happdrættismiða. Við nánari athygli sé ég að þetta er Þóra, kona Jóns forstjóra í Alliansi.

(Draumur þessi er gamall).

6. Draumur um faðmlag.

Ég vann í mörg ár hjá Helga bókara. Nótt eina dreymir mig að hann tekur mig og faðmar mig að sér.

7. Dreymdi tengdamóður sína.

Draumurinn byrjar þannig, að mér finnst ég standa upp á hól og fyrir neðan hólinn er kona. Hún gengur eftir túni, sem er neðan við hólinn og að honum.

Þar stoppar hún, breiðir út sjal sem hún var með og snýr sér við, svo andlitið snýr að mér. Þekkti ég hana þá ljóslega. Þetta var líkast því að hún væri að láta mig vita hver hún væri.

8. Draumur um hús.

Mig dreymdi að ég væri að sækja um lóð í Reykjavík. Finnst ég staddur í Laugarneshverfi á Hraunteig. Þar er mér sýnt hús á Hrisateigi, sem hafði verið flutt þangað og hét Geysir.

Eftir mikið basl fékk ég lóð á Hrisateig 14 og það fyrsta, sem ég sé þegar ég litast um, er þetta Geysishús. Geysir er við endann á Hrisateig 9. Hraunteig 14 byggði ég og hefi búið þar síðan.

(Þessi er löngu dreymdur).

9. Draumur um sjó í Lækjargötu.

Draumur þessi er nýlega dreymdur.

Ég þykist staddur niðri í Lækjargötu þar sem Hagkaup stendur. Á húsinu eru stórar svalir, sem ég átti ekki von á. Þegar ég er kominn þangað upp ásamt tveim sonum mínum og bróður, sýnist mér gatan horfin en í þess stað kominn sjór alveg upp að húsinu. Við erum með þrjú færi og rennum þegar og bróðir minn dregur strax vænan miðlungsstóran þorsk. Ég þurfti þá að bægða mér frá og bind færið fast á meðan. Þegar ég kem aftur og hreyfi við færinu er það þungt að mér fanst. Ég tek þá sterklega á svo það losnar, en er mjög þungt í drætti.

Þegar að borði kemur er þetta kassi og á hann er skrifað „Verðbréf“. Ekki gat ég opnað hann utan að ná mér í hamar. Þegar hamarinn er fenginn og kassinn opnaður, er ekkert annað í honum en þessi verðbréf. Ekki hafði ég tíma til að rannsaka bréfin því draumurinn rann út.

Draumar þessir eru ritaðir af *Halldóri Pjeturssyni* eftir munnlegri frásögn *Ólafs Hjartarssonar*, Hraunteig 14 í Reykjavík.

Að horfa á andlit sitt í draumi

Kona nokkur, ung, sagði mér eftirfarandi draum:

„Mig dreymdi undarlegan draum í nótt. Mér þótti ég standa fyrir framan stóran spegil og horfa á andlit mitt. Og þetta andlit í draumnum var öðruvísi útlits en mitt andlit er í raun og veru. Ég tók líka eftir, að ég var með mikið svart hár, er féll niður um herðar, en í rauninni er mitt ljóst og alls ekki mikið.

Þrátt fyrir það, að útlit mitt í draumnum var svo ólíkt mínu raunverulega útliti, þá undraðist ég alls ekki. Það var eins og mér fyndist þetta alveg eðlilegt. Það var fyrst eftir að ég var vöknud, og fór að rifja drauminn upp, sem ég fann hve ólík ég var því sem er í rauninni.

Ég skil ekki hvernig staðið getur á þessum mikla mismun. Er þessi draumur fyrir einhverju sérstöku eða er sálarútlit mitt svona ólíkt líkamsútliti mínu?

Mér er dálítið órótt út af þessum draumi. Hvað skyldi það t. d. tákna að ég var með svart hár? Skyldi það boða eitthvað óorðið, eitthvað miður gott?..“

II.

Draumur þessi mun að vísa ekki vera orðrétt eftir hafður, en efnislega held ég að engu skeiki.

Mér þykir hann allmerkilegur og skýr er hann í besta lagi. Ekki hafði konan heyrt neitt um kenningar þær um drauma, sem er að finna í Nýölum Helga Pjeturss.

Ég reyndi að skýra fyrir henni í fáum orðum sambandseðli drauma og að hún mundi alls ekki hafa séð eigið andlit sitt, heldur andlit einhverrar annarrar konu, sem hefði verið að skoða sig í spegli einmitt á þeirri stund, sem draumurinn stóð yfir. Þessi ókunna kona hefði því orðið hennar draumgjafi, og ekki þótt neitt undarlegt við eigið útlit, sem hún hafi auðvitað þekkt vel.

Ég held að konunni hafi ekki þótt þessar skýringar mínar neitt ósennilegar, en þetta var í fyrsta sinn sem hún heyrði draum skýrðan á þennan hátt.

*Ingvar Agnarsson
(Ritað 8. sept. 1983).*

Draumur um hraðan vöxt jurtar

I.

Að morgni þess 19. 10. '83. Dreymdi mig, á tímabilinu milli 4 og 9 að morgni, eftirfarandi draum:

Ekki vissi ég hvar ég var, en stödd var ég á svæði, þar sem bæði var gras og trjágróður. Þarna var fólk sem ég þekkti ekki. Ég hafði meðferðis mismunandi fræ, sem ég var að sýna þessu fólk og vildi kenna því að nota fræið. Þetta var mismunandi kál-fræ og fljót-ræktað að mér þótti. Ég stakk svo nokkrum fræum niður í moldina og mér tannst ekki líða nema nokkrar mínútur frá því ég sáði fræinu, þar til sprottinn var fallegur, safaríkur kálbrúskur með ljósgrænum blöðum, dálítið svipuð blaðsalati, sem ég ræktaði þegar ég bjó í Ögri í Helgafellssveit á Snæfellsnesi.

Ég benti nú konu, sem stóð hjá mér, á þetta undur og braut svo eitt blað af kálinu og borðaði. Ég sagði konunni sem stóð hjá mér að kálið væri bragðgott, svo hún bragðaði líka á því, en sagði að sér líkaði ekki bragðið. Ég sagði henni að maður þyrfti alltaf dálítinn

tíma, til að venjast því, sem væri nýtt. Við settum svo niður nokkur mismunandi fræ, sem spruttu með sama hraða og áður er getið.

Draumurinn var ekki lengri.

II. Athugasemd.

Þessi hraði vöxtur á kálinu, gæti hann ekki stafað af öðru tíma-skyni á öðrum stöðum? Að jafnvel vikur og mánuðir á okkar mælikvarða væru ef til vill mínútur og klukkustundir á einhverri annarri jörð en okkar?

Kristín Guðmundsdóttir.

III.

Draumur Kristínar Guðmundsdóttur er mjög athyglisverður og sérstæður. Mun hann vafalaust eiga rót að rekja til sambands við annan hnött, þar sem framvinda lífsins er á miklu hærra stigi, en hér á jörðu.

Ekki geri ég ráð fyrir að um tímamismun þar og hér sé að ræða, þ. e. að tíminn líði þar í rauninni margfalt hraðar en hjá okkur. Þykir mér heldur ólíklegt að um slíkt sé nokkursstaðar að ræða. Hitt mun heldur, að við sérstakar aðstæður geti jurt vaxið margfalt hraðar, orðið fullþroska á örskammri stundu, þar sem lífafl og samstilling íbúanna og lífsins alls er mjög miklu meira, en um er að ræða meðal okkar jarðarbúa. Hygg ég það sé eðlilegri skýring á hinum furðulega vaxtarhraða jurtanna í draumi Kristínar.

Örlítinn vott slíks þekkjum við reyndar hér á jörð. Reynt hefur verið að hugsa hlýtt til jurtar og þykja rannsóknir benda til þess, að slík hugsun hafi örvað vöxt hennar. Margar húsmæður, sem láta sér annnt um stofublóm sín, hafa einnig af slíkri reynslu að segja.

Hvers skyldi þá ekki mega vænta á þeim lífstöðvum, sem magnanar njóta langt umfram það sem hér gerist?

I. A.

Sambandsfundir:

Fyrir miðilsmunn. 26. 9. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

A: Fram kom: Maður (standandi á kletti) í vetrarbrautinni Andromedu.

Tala til ykkar frá fjarlægum stað, Andromedu. Heyrið til mín. Tilraun til að tala um geimdjúpin vetrarbrauta á milli. Er svo sem ekki einsdæmi að *fjartalað sé vetrarbrauta á milli*.

En það er mikil nauðsyn, að vetrarbrautir okkar geti talast við. Annars eru hvor um sig um margt líkar hvor annarri. Það er mikil vegalengd á milli og ljósið er seint þar í förum en lífgeislinn fljótur mjög.

Ég er að athuga hjá ykkur umhverfið. Annars er það að segja *ég stend á kletti* og horfi til himins í ómælisdjúpið. Það er *örlútil ljósdepill, er ég veit er ykkar vetrarbraut* og aðrar vetrarbrautir enn fjær sé ég einnig.

Á miklum hraða eru vetrarbrautir á flugi sínu um geimdjúpið.

P. G.: Mig langar til að segja þér, en vil samt ekki trufla þig . . .

Það gerir ekkert til.

P. G.: . . . að ég hefi oft heyrt talað um aðrar vetrarbrautir og þína vetrarbraut og sólir í vetrarbrautum og jarðstjörnur. En ég hefi aldrei heyrt talað um mann sem stendur á kletti í annarri vetrarbraut og horfir upp á þessa.

Þú mátt vel treysta því samt og það er víðar til vetrarbrautar ykkar horft en héðan. Það er öruggt.

P. G.: Mig langar til að vita hvort þú ert í frumlífi eða framlífi?

Það er ekki frumlíf heldur framlíf. Er það rétt.

H. V.: Hefur þú ferðast um geiminn?

Þó ótrúlegt kunni að virðast hef ég ferðast hinar mestu fjarlægðir án farartækja. Já, þetta er stórkostleg reynsla. Annars er erfitt að fara út í það núna mikið. Vildi tala meira til ykkar síðar.

Margar vetrarbrautir er ég hef kynnst. Þeir þar eru á mismunandi stigi visku og samstillingar. Þið þurfið að taka miklum framförum til þess að *heimsóknir* geti átt sér stað frá öðrum hnöttum á aflsvæði ykkar jarðar. *Þetta er þó það sem stefna ber að.*

Ég geri vart við mig oftár á fundum ykkar vonandi. Verið nú sæl.

*Gunnar Hjörvar
ritaði eftir segulbandsupptöku.*

Fyrir miðilsmunn. 19. 9. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

B: Fram kom: Helgi Pjeturss.

Helgi Pjeturss.

Ég skynja til fundar ykkar og þar er sterk taug til ykkar þar sem eru Æsir og Ásynjur. Þar má tala um æðri verur mönnunum skyldar og þó sérstaklega hinum norræna stofni, er þyrftu að geta eflt þann stofn og má það takast fyrir réttari hugmyndir norrænna manna varðandi þessa lengra komnu lifendur annarra hnatta.

Það er rétt að orði komist, það þarf leiðréttingar við. Ranghugmyndir ýmsar þurfa leiðréttingar við um hinn forna átrúnað. En þetta er einmitt þýðingarmeira en flesta grunar sambandið við guðina verði bætt. Reynið þið að hugsa til þessara fornu guða sameiginlega. Það er víst, að þeir munu verða þess varir. Ekki óhugsandi þeir geti þá betur náð til ykkar.

Ykkar aflsvæði þarf að magnast og það er rétt, að þið gerið þetta á hverjum fundi að beina hugi til Ása og Ásynja í byrjun fundar. Ef þið vilduð taka þetta til umhugsunar.

(Helgi Pjeturss.).

*Gunnar Hjörvar
ritaði eftir segulbandsupptöku.*

Fyrir miðilsmunn. 28. 11. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

C: Fram kom: Hákon G.

Er ég. Kannist við mig. Ánægjulegt að ná til Íslands með þessum hætti frá minni framlífsjörð stutta stund.

Náttúruleg málin gilda hér á sama hátt og á jörðinni. Það er *allt efni háð samskonar lögmálum hvarvetna í alheimi* og það er um skyldleika að ræða á ótölulegum (fjölda) hnatta geimsins. *Í hverri efnisögn er sami krafturinn að verki.*

Byggist nú efnið upp í fjölfrumunga lífsins, eins og kunnugt er. Og það með æ meiri árangri, sem lifendurnir samstillast betur og stefna réttar. Verður þá bygging fjölfrumunganna í samræmi við hinar guðlegu fyrirmyndir annarsstaðar í alheimi. Og þetta er nú það, sem menn hafa haft nokkurt veður af á liðnum öldum, að *um guðlega fullkornun mundi vera að ræða, væri lífið á réttri braut.*

Þetta hefur þó aldrei jafn viturlega verið skýrt og verið skilið eins ljóslega og skarplega og Helgi Pjeturss gerði. *Og er vissulega um stórkostlega merkilega framför þar að ræða í heimsfræði og líffræði, er náð er til skilnings á lífgeislun og lífsambandi hnattanna á milli á vísindalegan hátt.* Það er nú stórfurðulegt, hvað sú upp-
götvun varpar björtu ljósi á eðli og tilgang lífsins.

Mjög þykir mér merkilegt, hvernig gróðurinn dafnar hjá okkur. *Jurtirnar þær flytjast til okkar af jörðinni margar og þroskast hér enn betur.* Það er eðli lífsins (að) fullkornast að feegurð og öllum eiginleikum, er miða í rétta átt, andlegum og líkamlegum. Þá er víst ekki tækifæri til að tala við ykkur lengur núna. Verið sæl.

*Gunnar Hjörvar
ritaði eftir segulbandsupptöku.*

Fyrir miðilsmunn. 26. 9. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

D: Fram kom: Einar Markan.

Markan, Einar. Komið sæl.

Eins og heyra má, er ég ekki undir lok liðinn og fyrir vinsemd Helga Pjeturss gefst mér nú tækifæri til að heilsa ykkur fáeinum orðum á fundi ykkar.

Enn er íslenska þjóðin mér kær og vil ég af heilum hug láta streyma minn kraft og raddstyrk ef unnt væri að gleðja fjöldann. En það veit ég, að söng kunna Íslendingar vel að meta. Nú er sönglistin það, sem hefur hug mannsins til hæða og menn verða gladdir (og) í samræmi við sjálfan sig, sitt innsta eðli. Söngur gagn-
tekur hverja taug.

En þetta er það stórkostleg afluppspretta, að menn verða að nota þetta rétt.

Ég vil óska ykkur heilla og kveð að sinni. Verið sæl.

*Gunnar Hjörvar
ritaði eftir segulbandsupptöku.*

Fyrir miðilsmunn. 19. 9. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

E: Fram kom: Gríski guðinn Seifur.

Seifur. Sælir. Heyrið til mín.

Það er ekki víst að þið búist við ég mundi hér mæla *Íslenskt mál* á fundi ykkar. Samt megið þið treysta mér, að ég tala til ykkar.

Og enn er þörf sambands mannkynsins upp á við til slíkra, er guðir eru nefndir fyrr á öldum. Og enn er þörf samstillingar manna og guða. Meiri þörf jafnvel nú en nokkru sinni fyrr á sambandi manns og guða.

Þar er eini vonarneistinn falinn, að helstefnumannkyn beini hug til guða og þar sem fer að rofa til í mannlegum hugskotum, mun hið guðlega ljós skína. Verið sælir.

Gunnar Hjörvar

ritaði eftir segulbandsupptöku.

Fyrir miðilsmunn. 26. 9. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

F: Fram kom: Pascal.

Pascal. — Sælir Íslendingar góðir.

Traustar stoðir þekkingar eru nauðsynlegar þeim, er stefna fram til samstillingar við æðra tilverustig og er það ekki síst þekking á eðli draumlífsins, er styðjast þarf við til að réttri samstillingu verði náð. Meira og fullkomnara samband er takmarkið. Draumsambandið er vísbending þar um.

Jæja, þið hafið hér á Íslandi útsýni til óendanlegs sjóndeildarhrings alheims og það er einmitt þetta, sem mannkynið þarfnast til að því megi auðnast að skilja hið ædsta takmark. Ég vona ykkur megi vaxa afl og þróttur að ryðja þeim sannindum braut. Takið þið eftir, hvernig aflstreymið magnast áður en ýkja langt líður. Það kemur á daginn, að það er sókn framundan. — Verið nú sæl.

Gunnar Hjörvar

ritaði eftir segulbandsupptöku.

Fyrir miðilsmunn. 31. 5. '82.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

G: Fram kom: Jóhannes Áskelsson.

Það er nú eðli lífsins að magnast frá æðri lífsstöðvum, eins og ykkur mun ljóst vera. Og það má fullyrða, að með bættri samstillingu og bættem skilningi í þessum efnun þá skapast sambandsskilyrði, sambandsmöguleikar, langt fram yfir það, sem menn getur órað fyrir. Það þarf þó meiri áhugi og meiri skilningur að vakna á þessum málefnum.

Spurning: Hvort mundu dulrænuhugmyndir eða hugmynda-leysið verða meiri þröskuldur?

Það er hvorttveggja þrándur í götu framförum í þessu efni. En hinar röngu hugmyndir eru útbreiddar meira en góðu hófi gegnir, ef ég mætti orða það svo, margvíslegar ranghugmyndir trúarlegs og dulræns eðlis. Er nauðsynlegt, að þær víki fyrir vísindalegum skilningi á eðli lífs og meðvitundar, þeirrar margvíslegu reynslu, er dulræn er kölluð.

Ég er mjög hugsandi í þessum efnun og hefi getað gert mér grein fyrir ýmsum orsökum dulrænnar reynslu. Það hefur mér skilist, að þetta sé stjörnulíffræði tilheyrandi og það megi rekja orsakirnar til *fjarsambanda* milli hnattanna. Ekki er um bein áhrif manna á milli á sama hnettinum að ræða.

Gunnar Hjörvar

ritaði eftir segulbandsupptöku.

Fyrir miðilsmunn. 21. 11. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

H: Fram kom: Kristmann. (Lést 20. 11. '83).

Heil og sæl.

Betur að þið vissuð, hver ég er. Óska eftir áheyrn. Ég er að reyna að gera grein fyrir viðhorfum mínum, sem framliðinn, sem er nýfluttur yfir á aðra jarðstjörnu.

Kristmann?

Ég er hann.

Ég met mikils að koma hér fram orðum um óraveg geimsins til Íslands. En þetta er hnöttur í fjarlægju sólhverfi, ákaflega fagur. En ég er nú rétt að byrja að horfa í kring um mig og get ekki sagt mikið annað en hér er dásamlegt umhverfi. Öll náttúran mér yndisauki.

Framlífsjörð segja þeir mér þetta sé, er ég hafi hér hitt, þar sem fyrir eru *margra þjóða menn* og lifa hér í sátt og samlyndi, eins og þroskaðir einstaklingar hljóta að gera.

En allt sundurlyndi er vanþroski og allur vanþroski hugarfarsins skaðlegur mönnum og málleysingjum.

En hér sé ég fyrir mér landslag fjöllótt og sé margar hlutinn fagran af mannahöndum gjörðan. Hér eru miklar byggingar og glæsileg musteri. Ekki hef ég séð neitt þvilíkt áður og dáist að allri sníld byggingarstílsins og þessi mannanna verk benda mér á æðri fullkomnun en mannlega.

Það er eigi auðvelt að ímynda sér að nokkur mannlegur hugur gæti hafa hugsað og skapað slíka fullkomnun.

Ég get ekki lýst tilfinningum mínum. En ég sé fyrir mér æ meiri framfara- og þroskamöguleika, sem íbúi annars hnattar.

Af jarðefnum gerður hinn nýi líkami og ungur og öflugur líkami.

Ég er viss um það, að ég held áfram þar sem frá var horfið með endurnýjuðum kröftum og aukinni yfirsýn að hugsa og skrifa. Ætla að reyna að skapa ný skáldverk. Þetta er nú mín fyrsta hugsun og þó veit ég margt, er ég mun taka mér fyrir hendur. Kynna mér jörð þessa og sögu hennar og lífsins á henni.

Nú kem ég aftur vonandi í sambandið fljótlega og segi ykkur sitthvað fleira af högum mínum og umhverfi.

Þakka fyrir. Verið sæl.

*Gunnar Hjörvar
ritaði eftir segulbandsupptöku.*

Fyrir miðilsmunn. 21. 11. '83.

Miðill: Sveinn Haraldsson.

I: Fram kom: Skagfirðingur frá 18. öld. (Sjá 4. 4. '83).

Skagfirðingur.

Heil og sæl.

Tala til Íslands stutta stund stjörnu minni frá. Hafið ekki áður til mín heyrt. En eigi að síður vil ég vona, að ekki hafið þið móti mér á neinn veg, þótt ég geri hér vart við mig.

Frá 18. öld að ég tel mig geta staðið fast við. En minningar mínar frá jörðinni allar geymi ég í hugskotinu og gríp til þeirra, þegar mér svo býður við að horfa og þær eru fjársjóður, er ekki fellur ryð á.

Það mega menn reiða sig á þeir tapa ekki niður vitminninu. Þótt líkaminn verði að moldu, *magnast vitundin og minnið á annarri jörð með sköpun hans nýja líkama og varðveitist óslitinn þráðurinn frá frumlífi til framlífs* og er það höfuðatriði að gera sér það ljóst. *Annars væru þroskamöguleikarnir varla neinir.*

Á minni öld höfðu menn takmarkaða hugsun á sambandi við aðrar stjörnur. Enda mun svo enn vera, því miður, Íslendingar hugsi í þeim efnunum furðu skammt. En meðal almennings leynast einstaklingar er hugsan stærra en fjöldinn.

En það sem ég skynjaði til æðri heima, sem ég kalla, það var alltaf eitthvað sem veitti mér styrk og traust á tilgangi tilverunnar. Þannig að ég byggði mikið á minni reynslu heimsskilning minn, heimsskoðun.

En ég veit betur nú um upptök þessarar skynjunar minnar en ég gerði og það, hvernig *geislar einnar meðvitundar framleiða ástand hennar í huga annars um milljónir ljósára vegalengd*. Það þykir mér vert að menn athugi og skilji, að *lífið á að sigra allar fjarlægðir og hefja efnið til hinnar æðstu fullkunnunar í alheimi*.

Ég er ákaflega miklu færari en áður var að taka á móti þessum geislum og þar eru í fölgnum takmarkalausir möguleikar til útfærslu meðvitundarinnar.

Þakka nú fyrir. Verið sæl.

*Gunnar Hjörvar
ritaði eftir segulbandsuppiöku.*

Lífgeislar

Útgefandi: FÉLAG NÝALSSINNA
Álfhólsvegi 121, Kópavogi, sími 40765, Pósthólf 1159, Reykjavík
Ritstjóri: INGVAR AGNARSSON

EFNISYFIRLIT:

Guðirnir á Síríusi eftir K. O. Schmidt	Bls. 111
Í þýðingu Þorsteins Guðjónssonar. Eftirmáli þýðanda: Hver var K. O. Schmidt? – Hvað er sannleikur? – Hvað á vantar. – Þú mikli guð (Ljóð).	
ERINDI OG GREINAR:	
Sólgos. (Sjá forsíðumynd). I. A.	– 110
Hugleiðingar um eldgos. Guðmundur Jónsson ...	– 119
„Mig dreymir“. Þorsteinn Guðjónsson.	– 124
Framlíf fósturs. S.S.T.	– 125
Leið til björgunar. I. A.	– 126
Dramur Ingimundar Sveinssonar. Þorst. Jónsson.	– 127
Ummerki framlífsáhrifa. Þorsteinn Guðjónsson.	– 128
LJÓÐ:	
Nökkvinn. D. St.	– 129
Yfir trúnni þótt sé þoka. Gr. Th.	– 130
DRAUMAR:	
Þrjár sólar á lofti. – Draumur. (Með mynd). I. A.	– 131
Draumar Ólafs Hjartarsonar. (Ritað af Halldóri Pjeturssyni).	– 132
Að horfa á andlit sitt í draumi. I. A.	– 134
Draumur um hraðan vöxt jurtar. Kr. Guðmd.	– 135
SAMBANDSFUNDIR:	
Fyrir miðilsmunn. (Nr. A.–I.)	– 137
(Miðill: Sv. Har. – Ritari: G. Hj.).	